

# BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

## Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

## Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

## Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementenprijs f 6,— per jaar.

Abonnementenprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

## MEDITATIE

### DE FONTEIN DES LEVENS

1

*O fontein der hoven, put der levende wateren, die uit Libanon vloeien!*

*Hooglied 4:15*

De Heere heeft rijke beloften gegeven aan- gaan de toekomst van de Heere Jezus als Borg en Zaligmaker, maar ook beloften, aangaande de Heilige Geest. De beloftenissen brengen Gods kerk altijd op de knieën, gelijk de Heere ook op de knieën wel eens een be- lofte schenkt aan Zijn kerk.

Dat vinden we zo klaar bevestigd in het woord van onze tekst. Want als de Heere beloften gaf onder de oude dag, aangaande de komst van de Heere Jezus, komt de Heere ook de behoefte te wekken en armmakende genade te verheerlijken. De waarachtige behoefte door de Heilige Geest gewerkt, brengt het volk aan het bidden en zuchten. Daarom zegt de Heere ook: Ik zal uitgieten de Geest der genade en der gebeden. Dus gaat de kerk op grond van de gegevens beloften pleiten en zuchten en dat was hetgeen wij zien bij de dichter van Psalm 119.

Gedenk aan 't Woord gesproken tot Uw knecht.

Waarop Gij mij verwachting hebt gegeven.

Er is een roepen en zuchten om de Heere Jezus, om de Zaligmaker, als de kerk uitroept: Och of Gij de hemelen scheurdet, dat Gij neder- kwaamt! De bruid uit 't Hooglied roept om de komst van Christus als zij oep: „Och of Gij mij tot een broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder”. Wij vinden in onze tekst beeldspraak, gelijk ook het gehele Hoog- lied beeldspraak is.

Ja, tedere beelden hebben wij in het Hooglied Kunt ge tederder beeld indenken, dan dat van de bruid en de bruidegom. Het beeld van man en vrouw? De liefde, de scheppingsor- dinantie, dat wonder dat er huwelijksliefde is, een band van liefde en trouw tot in de dood. Ja, het is wat een zeker dichter zegt:

Waar werd oprechter trouw  
dan tussen man en vrouw  
ter wereld ooit gevonden?

En zie, dat beeld heeft de Heilige Geest hier in het Hooglied gebruikt, om daarmee een afschaduwing te geven van de liefde tussen Christus en de bruidskerk.

En gelijk in een echt waar huwelijk liefde en trouw de pilaren zijn, waarop dit verbond steunt, zo zien we dit ook in het geestelijk huwelijk; ook daar zijn liefde en trouw de pilaren van dit verbond. Dit is een eeuwig verbond, een onveranderlijk verbond, waar- van de dichter zingt:

't Is trouw, al wat Hij ooit beval;  
Het staat op recht en waarheid pal,  
Als op onwrikbare steunpilaren.

Daarom zegt de Heere door de mond van Hosea: „Ik zal U mij ondertrouwen in gerech- tigheid en in gericht en in goedertierenheid en barmhartigheid. En ik zal U mij ondertrou- wen in geloof, en gij zult de Heere kennen. Vandaar dan ook, dat een middeleeuws myst- icus, n.l. Hugo van St. Victor, uitroept: O, Heere hoe meer ik U leer kennen, hoe meer ik U liefheb, en hoe meer ik U liefheb, hoe meer ik U leer kennen.

In onze tekst klopt het hart van de kerk, hier spreekt ze haar verlangen uit, dat Hij komen moge op de bergen van Bether, de bergen van scheiding en daarom: O, fontein der hoven, put der levende wateren, ontwaak enz.

Het Hooglied is een samenspraak, een beurt- zang. Het lied der liederen. Alle liederen kunnen niet halen bij dit lied. En ziet, een waarachtig lied is niet een zaak van mond en lippen, maar is voornamelijk een zaak van het hart. Het is waar, wat de dichter zingt:

Als Jezus eens de snaar aanraakt,  
Van een rein gemoed,  
Waar vreze Gods gevouwen staat,  
O, wat klinkt dat zoet.

De kerk mag haar harp leggen in Gods open venster en de Heilige Geest is het, Die daar de schoonste akkoorden aan ontklokt.

Zo stijgen dan haar gebeden en verwachtingen op tot Hem, Die uit een eenzijdig verbond Zijn kerk genade schenkt voor genade. En dit is hier het geval.

Nu heeft de Heere Jezus eerst de schoonheid

en bevalligheid van Zijn kerk genoemd, als Hij zegt: „Gij zijt een besloten hof, een verze- gelde fontein”.

De kerk kan als het ware deze lofspraak hier niet aanvaarden. O, zegt ze, als dat waar is, dat ik een hof, een fontein ben, dan is dat voorzeker geen fontein van helder water, maar een fontein, waaruit de pestwalm van het eigen goddeloos bestaan opstijgt, een fontein van onreinheid. Zo toch zegt David: Een onzalige fontein van wanbedrijven. Wie kan die diepte ooit pijlen? De goddeloze is als een voortge- dreven zee en geeft niets dan slijk en modder op. Maar Gij zijt een fontein, zegt de bruid. Ze ziet in zichzelf de minste heerlijkheid en schoonheid. „Zie mij niet aan, dat ik zwart- achtig ben”, en daarom roept ze uit: O, fontein! Gij zijt waarlijk een fontein en deze fontein heeft de kerk nodig.

Wat is een fontein zo vragen we. Het is n. l. water dat hoog opspringt, dat ontstaat door druk, en naarmate er druk op staat, naar die mate zal het water met kracht opspringen en het water ver wegwerpen. Hier nu hebt ge ook een fontein. Hier nu wordt Christus onder het beeld van een fontein genoemd.

Waar die fontein ontstaan is?

In Zach. 12:10 lezen we: Ze zullen Mij aan- schouwen, Die zij doorstoken hebben, en in hfdst. 13:1: Te dien dage zal er een fontein geopend zijn voor het huis van David en de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinheid. Ja op Golgotha hing Hij, die heerlijkheid bij den Vader had eer de wereld was. Daar is de fontein ontstaan en ontsprongen. Daar hangt aan het kruis een uitelkander gescheurd en doorploegd li- chaam. De krijgsknechten doorstaken Jezus' zijde en terstond kwam daar bloed en water uit. Rechtvaardigmakingen heiligmaking. Ja.

De bronwel des levens ontspringt aan Zijn voet.

Daar reinigt de Heiland u al, met Zijn bloed.

En:

Vanuit die zij door ons doorstoken,  
Vanuit dat bloed door ons vergoten,  
Daalt Zijn ontferming op ons neer.

S.

S.

## De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

28

Staat uw hart wantrouwend tegenover de Heere, verdenkt u Hem in Zijn liefde, trouw en macht, dan maakt dat u hart beschroomd, het ontnemt u de moed verder te gaan en u wordt vreesachtig. Daarom hebt u ook uw hart en leven te toetsen aan de proefsteen van Gods getuigenis. Het moet u duidelijk worden wat de oorzaak is van dat wantrou- wend denken en van dat beschroomd staan tegenover de leeuwen om niet verder te gaan op de weg naar Sion. En die oorzaak is in het innerlijk leven, daar mankeert wat aan.

U hebt toch het Woord toen het u gepredikt werd met vreugde ontvangen en dat deed u moedig op reis gaan naar Sion. Maar toen is het u toch ook gezegd, dat we door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Ko- ninkrijk Gods, en zie, nu deinst u daarvoor terug.

Waarom bent u nu zo vreesachtig? U wordt er door verlamd in uw godsdienstig leven. U zakt af, daar is een zekere neiging bij u te bemerken weer terug te keren naar de wereld. U wilt toch nog wel weten wat de oorzaak

## VAN DE ADMINISTRATIE

De betaling van het abonnementsgeld gaat gestadig voort en wij hopen dat niemand zal achterblijven. Neem even deze kleine moeite, nu het verschuldigde bedrag over te maken, en ge spaart ons veel werk, en onze kas is er mede gebaat, gezien de hoge kosten bij de P.T.T. Bij vernieuwing mogen wij melding maken, dat aan giften en overbetalingen werd ontvangen, sinds de laatste verantwoording (13 april j. l.) f 225,75, daarvoor onze hartelijke dank, waaruit blijkt de liefde tot ons blad. Wij blijven uitzien naar adressen, die in aanmerking komen voor het ontvangen van proefnummers. Gezamenlijk kan hier nog veel bereikt worden. Wij zien belangstellend uit. Ons gironummer is 704350 t.n.v. de Administrateur, Bewaar het Pand, v. Eeghenstraat 14, Alphen a.d. Rijn.

.....

van dat alles is? En dat moet u weten, opdat de genezing van dat kwaad gezocht zou kunnen worden.

Volgens het licht van de Schrift zijn de eigenschappen van een gezond geestelijk leven niet bij u aanwezig. Dat brengt ons tot de vraag: Zou de wortel der zaak, waaruit de onberouwelijke keus de Heere te vrezen opkomt, wel aanwezig zijn? En nu moet u niet zeggen: Ja, daar heeft vroeger wel wat plaats gehad, ik heb weleens aangenametijden gehad. Want daarmee wordt het nu niet anders.

Smeeke de Heere om de innerlijke gemeenschap met Christus, want in hem is de levenskracht van het nieuwe leven der genade. En door de dierbare werkingen van Zijn Geest is dat te bekomen. Het is de wortel der zaak waaruit het leven der genade opbloeit en de Pelgrim kracht bekwam om staande te blijven in de verzoeking terug te gaan naar de stad Verderf. Let op het einde van de vreesachtigen, want hun deel is in de poel, die brandt van vuur en sulfer. De kracht, die de Pelgrim deed staande blijven, had hij vanuit Christus, zijn Levensbron. Zodat wij er door opgewekt worden dat ernstig te zoeken aan de troon van Gods genade.

Het is de ongeloofspredikers niet gelukt het hart van de Pelgrim aan het wankelen te brengen, al had hij wel terdege angst voor het gevaar dat dreigde, want hij zou dat ook zeker op zijn weg ontmoeten. Maar gelukkig kon de verderfelijke geest, die het hart wantrouwend en beschroomd zocht te maken, bij hem geen voet aan wal krijgen, al werd alles daartoe in het werk gesteld. Het eeuwige leven behield in zijn hart de overhand, en dat deed hem dan ook in de kracht van het geloof optrekken.

Bij het vervolgen van zijn weg had de Pelgrim behoefte vertroost te worden vanuit zijn rol tot versterking van het innerlijke leven. Wanneer wij slaags geweest zijn met de predikers van het ongeloof, dan vergt dat veel kracht van het innerlijk leven. Altijd weer heeft onze geest het nodig in het getuigen van de Heere gesterk te worden door het getuigenis van de Heilige Geest.

Maar wat een bittere teleurstelling was het voor de Pelgrim toen hij bij het tasten in zijn borstzak zijn rol niet vond. Zijn rol, die hij niet missen kon tot versterking op de weg en nodig had tot reispad naar de hemelstad.

Het gemis van de rol maakte hem radeloos, er was niets te bedenken wat die rol kon vervangen. Hoe is het mogelijk moedig verder te reizen zonder het getuigenis van de Heilige Geest in het hart? Hij weet zijn hart niet te vertroosten, zijn geloof niet te versterken en zijn smader niet te antwoorden. Kan een kind des Heeren, dat weet het eigendom van de Heere te zijn, zoals de Pelgrim dat deelachtig was geworden aan de voet van het kruis, dan nog weer radeloos worden? Ja, en dan nog erger dan toen hij radeloos zat te wenen in het veld. Want nu heeft hij het bezit der zaak, de zalige vertroosting van de rol leren kennen. En als de staat der genade niet weerspiegelt in de stand van een gezond geestelijk leven, wordt men vanuit zijn staat smartelijk gekastijd. Het gemis van de rol is voor de Pelgrim een allersmartelijkste kastijding. Nu mist hij niet alleen het getuigenis van de Heilige Geest, maar daarbij ook nog het licht van Gods vriendelijk aangezicht. De arme man wist niet wat nu te doen. Nog maar enkele ogenblikken

geleden sprak de Pelgrim met vastigheid en zekerheid tot de ongeloofspredikers: „Ik wil dus voorwaarts gaan!” En zie, nu kan hij geen stap verder. Bij het hartelijk willen hebben wij ook het geestelijk kunnen nodig.

De man staat in diepe ontroering als aan de grond genageld met de vraag in zijn hart: Waar is toch mijn rol gebleven, waar ben ik het getuigenis van de Heilige Geest kwijt geraakt? Op welke plaats heeft mijn hart daarin voor het laatst mogen delen? En zo heeft hij zijn geheugen ingeschakeld om aan de weet te komen waar hij zijn rol heeft te zoeken. Bij het genis der zaak moeten wij altijd weer terug naar de plaats waar wij nog mochten delen in het genot der zaak.

„Eindelijk herinnerde hij zich, dat hij had liggen slapen in het prieël aan de zijde van de heuvel”. Ja, daar heeft zijn hart nog mogen delen in het getuigenis van de Heilige Geest. Daar is hij nog als vanuit de mond des Heeren vertroost en versterkt geworden. Maar sinds dat droevig slapen in het prieël, heeft hij geen weet meer van zijn rol. „Nu zonk hij op de knieën en smeekte God om vergiffenis voor zijn dwaze handelwijze, en daarop ging hij terug om de rol te zoeken. Maar wie kan de droefheid beschrijven, die zich van de Pelgrim meester maakte, toen hij zich gereed maakte om terug te keren. Nu eens zuchtte hij, dan weer weende hij en dikwijls klaagde hij zichzelf aan vanwege zijn dwaasheid om in het prieël in slaap te vallen, dat daar toch alleen geplaatst was om een ogenblik uit te rusten”.

Voor het innerlijke leven is het van grote betekenis de zonde van nalatigheid te kennen, om te weten waarom wij in het gemis zijn gekomen van het getuigenis van de Heilige Geest. Stappen wij over dat gemis heen, dan raken wij het gemis eindelijk gewoon en dat veroorzaakt een geestelijke onvruchtbaarheid. Men gaat van zichzelf getuigen, getuigen van bekering en bevinding tot zelfverheffing. Want zonder het getuigenis van de Heilige Geest kan het hart niet komen in verwondering en aanbidding voor het aangezicht des Heeren.

„Terwijl hij terug ging, keek hij zorgvuldig rond naar alle kanten of hij de rol ook zag liggen, waarvan de inhoud hem zo menigmaal vertroost en verkwikt had gedurende de reis. Eindelijk kreeg hij het prieël in het zicht, waar hij in slaap was gevallen, maar die aanblik maakte zijn droefheid nog groter, omdat hij opnieuw inzag hoe zorgeloosheid hem had doen insluimeren”.

In deze droeve overgave aan de slaap der zorgeloosheid is de liefde Gods, waarin hij zo ruim had mogen delen, door hem gekrenkt. Dat deed hem met smart aan dit woord denken: „Maar ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten”. En er is niets te bedenken, dat smartelijker is voor het hart, dan de Heere tegen te hebben.

„Hij ging dus voort en beweende zijn zondige slaap, zeggende; O, ellendige zondaar, die ik ben, om te slapen terwijl het dag is, om te slapen temidden van allerlei moeiten en bezwaren! Hoe heb ik zo zeer toe kunnen geven aan het vlees, dat ik de rust heb gebruikt, die de eigenaar van de heuvel had geschonken tot verkwikking voor de zielen van de pelgrims! Hoeveel schreden heb ik tevergeefs afgelegd! Zo is het Israël vergaan op zijn tocht door de woestijn. Om zijn zonde moest het terugtrekken naar de Rode Zee, en ik ben genoodzaakt met treurigheid des harten dezelfde weg driemaal te gaan in plaats van hem met blijdschap af te leggen. Hoe ver had ik reeds gevorderd kunnen zijn! En ik vrees door de nacht overvallen te zullen worden, want de dag is reeds bijna ten einde. O, was ik slechts niet in slaap gevallen!”

In plaats van voorwaarts te gaan toen de Pelgrim de top van de heuvel Moelijkheid mocht bereiken, moest hij een heel eind rugwaarts keren om, wat zijn innerlijk leven betrof, weer op het rechte spoor te komen. Wat niet recht gedaan is, moet overgedaan worden tot verkrijging van een gezond geestelijk leven, waarin het getuigenis van de Heilige Geest gevonden wordt; het getuigenis

dat God onze Vader is en dat wij Zijn kinderen zijn, tot beleving van het kinderlijk leven, dat de Heere welbehagelijk is.

A.

R. Kok.

## OP DE WACHTTOREN

Een blik op de kerk

2

't Centrale punt waar heel de wereldsgeschiedenis zich op toespitst, dat is de kerk. Al de lijnen van de vrije soevereine wilsbeschikking Gods spitsen zich toe op de kerk. De kerk moet worden verlost; De kerk moet worden saamvergaderd uit de vier windstreken der wereld. Inendoor de kerk moet het Koninkrijk Gods komen: heel de aarde moet met de vreze des Heeren worden vervuld. Daarom bidt dan ook de kerk: Uw Koninkrijk kome d.w.z. „Regeer ons alzo door Uw Woord en Geest, dat wij ons hoe langer hoe meer aan U onderwerpen; bewaar en vemeerder Uw kerk; verstoor de werken des duivels en alle heerschappij, welke zich tegen U verheft, mitsgaders alle boze raadslagen, die tegen Uw heilig Woord bedacht worden, totdat de volkomenheid Uws rijks kome, waarin Gij alles zult zijn in allen”.

Zo staat de kerk te midden van de worsteling, de branding van dit leven, als het grote uitroepteken van Gods verkiezende liefde, dat ondanks alles de grote toekomst van het nieuwe Jeruzalem, de grote toekomst van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde komt! Dit alles in Christus!

De kerk wordt daarom wel genoemd: het lichaam van Christus!

Al wat de kerk is, dat is de kerk in Christus! Zo dient de heerlijkheid van Christus dan ook in de kerk te worden gezien. In haar leden; in haar ambten; in haar bedieningen; in haar eredienst; in haar leer; in haar leven; in haar openbaring naar buiten.

Spreekt de Schrift niet over een stad op een berg, over een licht op de kandelaar?

Christus' kerk, kortom moet in héél haar levensopenbaring tonen van Christus! en niet van de wereld te zijn! Hij kocht haar met Zijn bloed, Hij verloor haar door Zijn Geest, Hij heeft haar in deze weg van koping en verlossing Zich tot een eigendom gemaakt! verlossing Zich tot een eigendom genaakt! Wanneer wij nu vanaf de wachttoreen een blik werpen op de kerk, zouden wij dan niet uit moeten roepen met de profeet Jeremia: „Hoe is het goud zo verdonkerd, het goede fijne goud zo veranderd. Hoe zijn de stenen des heilighdoms vooraan op alle straten verworpen. De kostelijke kinderen Sions, tegen fijn goud geschat, hoe zijn ze nu gelijk gerekend aan de aarden flessen, het werk van de handen eens pottenbakkers”.

Zien wij eens op de leden van de kerk.

Kan de wereld het zien, dat de leden van de kerk ook lidmaten van Christus zijn? Christus toebehoren; met Zijn bloed zijn gekocht; uit de heerschappij des duivels zijn verlost? Wel in de wereld, maar niet van de wereld? Ach wat moet beschaamdheid het aangezicht bedekken.

Leden van de kerk zien wij, zowel aan de Avondmaalstafel als in de danszalen. 't Kleed van tweeërlei stof, van de wereld en van een kerkelijke belijdenis, wordt allerwegen gedragen, maar ..... het witte kleed van Jezus' gerechtigheid, het „uniform der heiligen” wordt gemist.

Zien wij eens op de ambten in de kerk. De grote Ambtsdrager Christus Jezus, wil in de kerk Zijn heerlijkheid laten zien, ook door middel van de ambten.

Als profeet wil Hij Zichzelf laten zien in het Leeraars ambt.

Als priester in het Diakenambt.

Als Koning in het Ouderlingenambt.

Hoe straalt deze heerlijkheid van Christus thans uit?

Zien wij het fijne goud ook hier niet verdonkerd?

..... eens aan de strijd over de vrouw in het ambt. De Schrift noemt de man het hoofd

van de vrouw, gelijk Christus is het Hoofd van de kerk, maar nu zien wij de vrouw het hoofd van de man! De man onder de kansel en de vrouw op de kansel!

**Zou** Christus Zijn ambtelijke heerlijkheid, als Hoofd van de kerk, dan willen leggen op het hoofd van de vrouw?

**Hoe** dient de wachter op Sions muren hier met de bazuin te blazen. Met een helder geluid!

**Niet** met een gebroken geklank, maar duidelijk, positief wijzen op de grote Ambtsdrager der kerk, Die als *Man* en *Hoofd* van de kerk, Zijn heerlijkheid in de ambten wil laten zien.

**Zien** wij vervolgens op de kerk in haar beklagen, in haar eredienst, in haar leer, in haar leven, in haar openbaring naar buiten, hoe noodzakelijk, dat de wachter op de wachttorens steeds maar weer op de bazuin blijft blazen.

**Wat** een vervlakking in de leer.

**Wat** een opvoering van de uiterlijke vorm. 't Allernieuwste wordt weer vervangen door het alleroudste.

Calvijn en oudvaders worden zo nodig te hulp geroepen, om nieuwe kerkelijke liturgieën goed te praten. Beat en Jazzmuziek in de kerk, met dansgroepen tevens, 't wekt hoe genaamd geen verontwaardiging meer in het leven van de kerk. Van 't voetbalveld naar de Avondsmaalstafel, 't werd zelfs door de predikant als de mooiste vorm van het godsdienstig, geestelijk leven gepropageerd ..... **Zou** er dan geen reden zijn om op de bazuin te blazen bij een blik op de kerk? „Och, dat mijn hoofd water ware, en mijn oog een springader van tranen, zo zou ik dag en en nacht bewenen, de verslagenen van de dochter mijns volks”.

*Het dode lichaam en verslindende roofvogels.*

Werpen wij zo een blik op de kerk dan moeten wij wel constateren, daar ontbreekt wat aan haar leven!

't Lichaam van de kerk is er wel daar is voldoende activiteit op de terreinen van zending, evangelisatie, diakonale zorg, ga zo maar voort, maar hoe is het met haar leven.

De kerk dankt haar leven aan Christus, maar leeft zij nu ook uit Christus, zo dat het beeld van Christus in heel haar openbaring wordt gezien?

Buiten dat leven immers is het lichaam dood, en als het lichaam dood is daar komt het gericht.

Lees in dit verband maar eens wat er staat in Luc. 17

Daar wordt ook gesproken over het gericht, en dan wordt in het laatste vers gezegd: „waar het lichaam (n. l. het dode lichaam) is, aldaar zullen de arenden vergaderd worden.

Daar komen dus de verschillende roofvogels.

Arenden en gieren zijn verslinder roofvogels. Zij komen daar waar dode lichamen zijn. Zij vallen als regel geen levende mensen aan, maar lijken, het levenloze, het aas, dat is hun begeerlijke prooi.

En dan zie ik de roofvogels van het Romanisme, van het oud en nieuw Modernisme, van het verfijnde Remonstrantisme. De roofvogels van allerlei pseudo religies, van allerlei secten en geestelijke stromingen, tot zelfs in het verobjectiverde bevindelijke leven toe! En dan hoor ik de stem van het gericht Gods in dit woord; „Ga henen, en zeg tot dit volk: Horende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, maar merkt niet. Maak het hart dezes volk vet, en maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen, opdat het niet zie met zijn ogen, nog met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere, en Hij het geneze”.

Is er dan geen toekomst voor de kerk?

**Ja!** Luister slechts: „, doch nog een tiende deel zal daarin zijn, en het zal wederkeren, en zijn om af te weiden; maar gelijk de eiken gelijk de haageik,

der bladeren nog steunsel is, also zal het helige zaad het steunsel daarvan zijn”.

M. Baan.

Naar de

25

## CATECHISATIE

### HET WEZEN GODS (2)

Nooit kan een mens een VOLLEDIGE omschrijving geven van het Wezen Gods. God heeft alleen datgene van Zichzelf geopenbaard, wat Hij nodig achtte om Hem te kennen tot zaligheid. De diepten in het Goddelijke Wezen zijn zo ondoorgrondelijk, dat het menselijk eindig verstand die onmogelijk kan bevatten, omvatten. In dit verband wijzen we op die geweldige tekst van 1 Kor. 2 : 10: Want de Geest onderzoekt alle dingen ook de diepten Gods”. Elke poging van de mens om het Wezen Gods uit te drukken in één bepaald begrip, moet falen.

Maar daarmee mogen we niet zeggen, dat Hij de ONKENBARE is, zoals het Deïsme leert. (Hierover echter later meer).

God heeft zich BEKEND GEMAAKT. We hebben besproken Zijn openbaring in de natuur en dat Hij Zich bijzonder heeft geopenbaard in Zijn Woord: als de Onbegrijpelijke God, maar die toch te kennen is en als de VERHEVEN God, doch Die bij en in mensen wil wonen en die Hij door het wederbarend werk des Geestes tot Zijn volzalige gemeenschap wil brengen!

En die gemeenschap met God berust op zaligmakende kennis van God, welke kennis door het geloof wordt genoten.

Het is Calvijn geweest, die op het geloof weer de volle nadruk heeft gelegd in verband met die gemeenschapsoefening met God tegenover Rome, dat zo sterk aan de stoffelijke, lichamelijke van die gemeenschap blijft vasthouden, zoals zo duidelijk uitkomt bij haar Avondsmaalsleer, de wezenlijke verandering van brood en wijn in het lichaam en bloed van Christus.

Maar niet minder noodzakelijk is te wijzen op het MYSTICISME in dit verband. Het mysticisme zoekt de gemeenschapsoefening met God en een één-worden-met God. Hier ligt het gevaar van het pan-theïsme, dat de vereenzelviging leert van God en het schepsel,

zoals één van de dichters uit de „fachtigers” heeft gezegd; „Ik ben een God in 't diepst van mijn gedachten”.

Wel spreekt de schrift van: „der Goddelijke natuur deelachtig worden”, II Petr. 1:4, maar dit betekent niet „het Goddelijke WEZEN” deelachtig te worden.

In het mysticisme komt men tot een overschrijding van de grenzen tussen God en het schepsel. Wanneer Gods kind verwaardigd mag worden om de nauwe intieme gemeenschap met God te beoefenen, wordt wel de afstand, die er door dezondeis, weggenomen. Het mag dan een ogenblik ervaren, dat er in en door de Borg niets meer tussen God en de ziel ligt. O, wat eeuwig groot is het, wanneer het waarlijk „vlak” mag zijn. Dit zijn zeer zeker hoogtepunten in het geestelijke leven. En daarbij wordt ook beleefd, zichzelf geheel en al te verliezen. Zelf niets .....God alles! Asaf zingt daarvan in psalm 73:

Maar 't is mij goed, mijn zaligst lot, nabij te wezen bij mijn God.

Dit neemt echter niet weg, dat ook in de intiemste gemeenschap met God toch de Heere voor het kind des Heeren de grote verheven Majesteit blijft, echter niet tot schrik, maar met eerbiedige erkenning en aanbidding.

Abraham wordt de vriend Gods genoemd. God sprak: „Zou Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe?” En toch boog Abraham zo heel diep, wanneer hij beleed: „Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere, hoewel ik stof en as ben”. (Gen. 18:27) En toen Elia bemerkte, dat God was in het suisen van de zachte stilte, bewond hij zijn aangezicht met zijn mantel! (I Kon. 19) Velen bestrijden de valse mystiek. Maar niet zelden „werpt men met het badwater het kind weg” en keert men zich vijandig ook tegen de ware, gezonde, Schriftuurlijke mystiek. We besluiten deze bladzijde met een opmerking van wijlen prof. Wisse op één van zijn onvergetelijke collega's: „Valse mystiek kan het best bestreden worden met echte mystiek”. Iere Gods Geest ons naar de zuivere mystiek van Ps. 25:7 (ber.)

R'dam-West

v.L.

## Gods Woord en het gezin

### Kerk en gezin.

Het gezin heeft een eigen verantwoordelijkheid. God heeft het in deze wereld gesteld, als de eerste geschapen levenskring. De ouders zijn rechtstreeks aan de Heere verantwoording schuldig voor al hun handelen in en met hun gezin. Dit spreekt naar twee zijden. Allereerst mogen vader en moeder hun verantwoordelijkheid niet afschuiven op een ander, ook b. v. niet op de kerk. 'k Heb een vader gekend, die de kerkeraad ter plaatse de schuld gaf, dat zijn eigen kinderen bepaald niet stijlvol gekleed gingen. Zelf waar-schuwde hij niet en nam het de kerkeraad kwalijk, dat deze geen waarschuwend stem liet horen. Zonder het laatste goed te keuren, zal ieder verstaan, dat hier sprake is van afschuiven van verantwoordelijkheid.

In de tweede plaats betekent dit echter, dat anderen deze eigen verantwoordelijkheid moeten ontzien. De staat eiste in de dagen van Babels glorie geheel ten onrechte Daniël en zijn drie vrienden op. En de jaren liggen nog niet zover achter ons, dat het gezin in de branding kwam door demachtsoverschrijding van een totalitaire staat.

Ook mag de kerk nooit zo handelen. De kerk kan en mag de opvoeding van de kinderen niet overnemen. In dwingende zin en tot in de uiterste kleinigheden willen regelen van het gezinsleven door de kerk is allesbehalve in de lijn van Gods Woord. Wil dit zeggen, dat dus de kerk geen taak heeft ten aanzien van het leven in het gezin? Moet er niet gewaarschuwd worden tegen de gevaren van de geest van deze tijd, die de gezinnen bedreigen? Het zou wel dwaas

zijn als uit de bijzondere verantwoordelijkheid van de ouders gesteld zou worden, dat de kerk geen taak heeft in dit opzicht en heel rustig de bijzondere zonden en gevaren van onze tijd verzwijgen kan.

De kerk heeft de opdracht ontvangen om Gods Woord te verkondigen. Dat Woord houdt geen halt voor de deuren van het huisgezin. Opmerkelijk zijn de vele vermaningen in de brieven van Paulus en Petrus voor het dagelijks leven. En deze vermaningen worden niet gegeven tot opbouw van een „wettisch” leven, maar tot betrachtting in de vreze Gods. Daarbij is het even opmerkelijk, dat de apostelen niet voorbij zijn gegaan aan de tijd, waarin zij leefden. Denk b. v. aan Efeze 5, waar Paulus vermaant tot een voorzichtige wandel vanwege de boze dagen. Zeker behoort het tot een wezenlijk element van de brieven dat zij waarschuwen tegen het leven in wereldgelijkvormigheid en opwekken tot het wandelen in eenvoud en matigheid.

Binnen de eigen verantwoordelijkheid van de ouders heeft de kerk het Woord des Heeren in alle liefde en ernst te prediken. Anders zal de kerk tekort doen aan haar eigen verantwoordelijkheid tegenover de Heere, Die het maar niet toestaat, doch eist dat Zijn getuigenis óók vermanend en waarschuwend verkondigd wordt.

Het zal niet nodig zijn er op te wijzen, dat dit in de eerste plaats dient te gebeuren vanaf de kansel in iedere plaatselijke gemeente afzonderlijk. En dan ook op huisbezoek en in de catechisatie-lokalen. Daarbij tekenen we graag aan, dat we twee dingen niet be-

doelen. Enerzijds geen losse vermaningen zonder verband met de gepredikte boodschap van wet en evangelie. Anderzijds geen prediking die het leven in de vreze Gods overslaat. In de bediening van Gods Woord zelf moet dit naar voren komen. Wel kan een kerke-raad in bijzondere gevallen met een apart vermaan komen tot de gemeente. Een apart vermaan behoeft echter geen los aanhangsel te zijn. Het kan ook nodig zijn, dat bredere kerkelijke vergaderingen zich uitspreken over bepaalde zonden en gevaren in het gezins-leven. En dan denk ik vooral aan de zonden en gevaren in deze tijd van welvaart. Vorige maal hebben we er enkele genoemd. Het eenvoudige leven wordt van veel zijden bedreigd. De gevaren worden algemeen. De wereldgelijkvormigheid overspoelt de gezin-nen. Hebben hier de kerken in deze bepaalde situatie niet de roeping om ook gezamenlijk deze zaken te bezien en de waarschuwend stem te laten horen?

Enkele weken geleden heeft de classis Rot-terdam van de Gereformeerde Gemeenten in een open brief zich gewend tot de plaatse-lijke gemeenten in een vermaan tegen de we-reldgelijkvormigheid. Het is niet de bedoe-ling, dat we op deze brief in de brede ingaan. Wellicht zullen we binnen niet al te lange tijd ingaan op hetgeen in dit schrijven over de televisie gezegd wordt.

Echter willen we onze blijdschap uitspreken over dit schrijven. We hebben van deze en gene kritische klanken ontvangen. De één gaat het niet ver genoeg en de ander veel te ver. De eerste kan wel eens het slachtoffer zijn van een krantenverslag, dat alleen be-paalde zinsneden gegeven heeft. Geen kri-tiek voordat u kennis genomen hebt van het schrijven zoals het is uitgegaan. En wie de ernst van deze tijd verstaat zal er dan blij mee zijn.

Op zichzelf het feit, dat een bredere verga-dering over deze zaken schrijft, mag al ge-waardeerd worden. Het is verstaan, dat het hier gaat over dingen die algemeen door-dringen. Men heeft de roeping niet ontlopen. Dan geeft deze brief er blijk van oog te hebben voor de gezinnen in deze tijd. Ook worden de zonden en gevaren bij name ge-noemd. Sprekend is het, dat met name de gevaren van de welvaartstijl naar voren ko-men. Zo lezen we over de vermaterialisering van het leven: „Wij denken met name aan de vermaterialisering van het leven, waardoor aan de stoffelijke dingen zo grote waarde wordt toegekend, dat Goddelijke geboden en geestelijke belangen daarvoor moeten wij-ken. Deze vermaterialisering openbaart zich ook in de gemeenten. Of geeft de afname van de omvang van de gezinnen ons geen reden om te denken, dat ook in de kring van onze gemeenten de invloed van de moder-ne levensopvattingen zich gelden laat? Zo zijn er tekenen, dat de eenvoud van het leven, gepaard met het besef van ernst en verant-woordelijkheid, teloor dreigt te gaan. In de zucht naar bezit, luxe en overdaad zijn daar-van maar al te veel bewijzen voorhanden en de wijze, waarop sommigen zich menen te moeten opmaken, openbaart een hart dat in de vreze Gods geen lust heeft”.

Het kan alleen betreurd worden, dat in de Christel. Gereformeerde Kerken nimmer de laatste jaren een open brief van een bredere vergadering ten aanzien van deze gevaren is uitgegaan. De kanselboodschap van 1953 stond nog niet midden in deze dingen. Een voorstel van de P. S. van het Oosten op de synode van 1959 onderging een droevig lot. Na bredere besprekingen ging het van de ta-fel af. Dit voorstel sprak van een alte gemak-kelijk en kritiekloos overnemen en aanvaar-den van de gewoonten en gebruiken van deze wereld en waarschuwde tegen allerlei vormen daarvan. Het ware ons beter geweest, dat het in de vorm van een algemeen getuigenis met concreter en scherper aanwijzing van de gevaren was aangenomen. Nu hebben we niets gehad!

Gaarne houden we vast aan de eigen verant-woordelijkheid van ieder. Geen ouder kan

denken: geen uitspraak, dus kan ik rustig voortgaan met het bewaren van de levens-instelling dezer wereld. Toch: mede hierdoor zijn gemeenten, kerkeraden, gezinnen ver-vreemd van eigen kerkelijk leven. En niet het minst om de gezinnen, om de jeugd van onze gezinnen, zouden we wensen, dat de paden van Gods Woord ook daarin bewan-deld worden.

D. Slagboom.

4.

## EMANUELS ONDERTROUW

Nu het *tweede gedeelte* van de *eerste brief*. Zodat ik van mijnentwege niet anders te doen had dan Hem (zo ellendig, mismaakt en schuldig ik ook was) het jawoord te geven, en dan al mijn schuld en mismaaktheid (zonder enige voorbedachte achterhouding) aan Hem te belijden en vrijmoedig vergeving en genezing te begeren. En dat ik mij daarop verzekeren mocht, dat ik waarlijk vergeving en genezing ontvangen zou, en dat Hij also mijn Man en ik Zijn vrouw zou zijn en blij-ven, en te zijner tijd gebracht worden tot het vol genot van Hem en van al Zijn heerlijkheid. En dat Hij mij ondertussen zoveel kracht en sieraad zou geven, dat ik Hem getrouw zou aankleven en Hem welbehagelijk zijn.

En daarmee had Hij al mijn bezwaren opge-lost en zo kon ik niet nalaten Hem het jawoord te geven. Want al was het ook, dat ik nog veel dingen in mij zelf gewaar werd, daar zwarig-heid over kon gemaakt worden, zo dacht ik, dat het onnodig, ja dwaasheid ware zwarig-heid op te werpen, dewijl zevan Hem (Die mij beter kende dan ik mijzelf) niet opgeworpen werd. En zo was die aanbieding tenen male met mijn gestalte overeenkomende, want ik had Hem in al die opzichten van node. Ook had ik reeds zoveel genegenheid voor Zijn persoon en manier van leven gekregen, dat ik Hem verkoos boven allen en dat leven voordeliger en gemakkelijker dan het leven der koningen en vorsten. En zo geloof ik nu ook, dat ik Hem en Hij mij tot een eigen-dom ben geworden, en dat de laatste plech-tigheid van ons huwelijk eerlang zal worden voltrokken.

Ik kan het u ook niet genoeg uitdrukken, wat belofte Hij mij (behalve de eerst gemelde) nog al heeft gedaan. Hij zal mij geven een witte keursteen en een nieuwe naam, die niemand kent dan die ze ontvangt.

Hij zal mijn naaktheid overdekken met rein fijn en blinkend lijnwaad en omhangen met de mantel der gerechtigheid. Ik zal in gestikte klederen tot de Koning worden geleid. Ja met één woord, ik zal geheel verheerlijkt zijn inwen-dig en mijn klederen zullen zijn van gouden borduursel. Hij zal op mijn hoofd zetten een onverwelkelijke en onverderfelijke kroon van heerlijkheid en mij voeden met het manna, dat verborgen is, en van de boom des levens, die in het midden van Zijn lusthof gevonden wordt. Hij zal mij geleiden, bewaren, bescher-men, genezen, ondersteunen, uithelpen, onder-wijzen en troosten. Zodat noch dood, noch leven, noch hoogte noch diepte, noch machten noch overheden mij ooit van Zijn liefde kunnen afscheiden.

Dan zal Hij mij ten laatste brengen in Zijn woning, welke een stad is, die fondamenteen heeft, zijnde het kunstwerk van Hem, Die de wereld gemaakt heeft, genaamd het nieuwe en heilige Jeruzalem, welker poorten zijn pa-relen en haar straten fijn goud en haar licht is de allerkostelijkste steen Jaspis. Ja, het goed is zo groot, zo veel, zo goed, zo heer-lijk, dat het niet genoemd kan worden, dewijl het geen oog gezien noch oor gehoord heeft noch ooit in de gedachten is opgekomen. En dat ik u ook de naam van mijn Brui-degom niet verberge, waaruit ge Hem ken-nende, zekerlijk zult afnemen, dat ik niet genoeg van Hem gezegd heb. Hij heet Ema-nuël en heeft op Zijn kleed en dij geschreven deze naam: Koning der koningen en Heere der heren. Dan heet Hij nog Raad, Wonderlijk,

Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vrede-vorst. De naam Zijns Vaders is Jehova der heirscharen, Die noch beginsel der jaren noch einde des levens heeft. Die grote El-Schaddai, Die bekleed is met majesteit en heerlijkheid, Die de geest der vorsten als druiven afsnijdt en de koningen der aarde vreselijk is. Welks dienstknechten zijn duizendmaal duizend en tienduizend maal tienduizend.

En opdat het volk ('t welk Zijn Zoon gezind is de hand van ondertrouw te geven) door deze majestueuze en ontzagelijke namen niet afgeschrikt, maar uitgelokt zou worden, zo heeft Hij Zijn eigen naam ook dus uitgeroe-pen: Heere, Heere, God barmhartig, lank-moedig, groot van goedertierenheid en waar-heid. Och! mijn hart verlangt om Hem en mijn Bruidegom eens aangezicht aan aan-gezicht te zien. Maar mij is gezegd, dat ik nog een kleine tijd wachten moet.

Ondertussen bid ik, dat ge mij helpt danken en u verheugt in mijn blijdschap, en dat ge mijn Bruidegom, wanneer ge Hem spreekt, van mijnentwege verzoekt, dat Hij mij (in mijn uitwoning van Hem en nu ik nog maar in ondertrouw met Hem sta) uit Zijn vrije en overvloedige goedheid alles gelieve toe te zenden, dat Hij Zelf weet mij van node te zijn ommij zelf behoorlijk jegens Hem (over-eenkomende met dit huwelijk) te dragen, en dat Hij mij zodanig bereide, dat ik op die grote bruiloftsdag, als Zijn bruid betaamt, met Hem (nevens al de bruiloftskinderen) mag aanzitten, en mij dan voor eeuwig in Zijn liefde en gemeenschap vermaken. Vaarwel.

Hiermee eindigt de bruid van de hemelse Bruidegom haar brief aan haar vriendin. Kunnen wij haar volgen en met haar in-stemmen?

B.

## Kerknieuws

Zaamslag: scriba van de Chr. Geref. kerk is thans: A. Verpoorte, C 61 Val, Zaamslag.

De Johannes Calvijnsschool te Sliedrecht op Refor-matorische Grondslag vraagt

### ONDERWIJZERES

voor de 1e klas.

Geheel vrije woonruimte beschikbaar. Inl. bij het hoofd der school, de heer H. Logmanste H.I. Am-bacht. Telef. 01858-2504. Soll. aan de secr., de heer C. Visser, Sav. Lohmanlaan 20, SLIE-DRECHT.

„Spanningen tot op het gebeente van de r.k. kerk. Het is een kerk, die op „springen” staat”, zo schrijft Ds. H. J. Hegger in het boek

### GEEN AARDSE MACHT

Dit boek, dat verschijnt ter gelegenheid van de herdenking: 450 jaar Reformatie, is geschreven door Ds. M. Baan, Drs. J. J. Bos, Ds. H. J. Heg-ger, Ds. L. Huisman, Ds. J. Keuning, Evangelist W. van Kranenburg en Ds. W. L. Tukker. In-tekenprijs f 6,95. Prachtige uitvoering.

### UITGEVERIJ VAN DER STOUW

Haarstraat 28 - Rijssen - Tel. 05480-2406  
Ook verkrijgbaar bij de boekhandel.

### BESTEL

bij ons de prachtige boekjes van Prof. G. WISSE

„DE DROEFHEID NAAR GOD” f 5,75 en „DE AMBTELIJKE BEDIENING VAN CHRISTUS IN DE GELOVIGE” f 5,50. Fraai gebonden.

„EEN BLOEDGETUIGE CHRISTI”, leven en sterven van de gezegende martelaar Mr. JOHN BRADFORD met enkele van zijn laatste brieven. Heel mooi boekje, ingenaaid f 1,85.

### LINDENBERG'S BOEKHANDEL

SLAAK 8 — ROTTERDAM-16 — Tel. 010-128934